

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Španjski

minister vnanjih zadev Ulloa je, kakor v našem listu že povedano, na evropske vlade razposlal okrožno pismo, v katerem upanje izrazuje, da bodo druge vlade španjsko republiko oficijelno potrdile. To upanje podpira z razvijanjem velike misli, da morajo biti vse evropske vevlasti solidarne v velikem boji proti demagogični anarhiji kakor tudi proti verskemu fanatizmu. Obrazloživši kako se je španjski republikanski vladi posrečilo demagoge v Kartageni pobiti in absolutistične Karliste odbiti, pravi da ima Španija še mnogo posla da svoje notranje reči uredi, kar trdno upa doseči. Zavrača one diplomate, ki mislijo, da je Španija, in kar se v njej godi predaleč od njih ter jih torej ne briga, „kakor da bi se dan denes kdo odločiti mogel in kakor da ne bi bilo nalezljivosti. Tam, kjer se za socialni red, za dobljenje modernega prava proti izkopavanjem zamrlih sistemov bojujejo, tam morajo biti simpatije vseh razumnih vlad... Nij samo Španjska interesirana na izidu tacih bojov; Evropa, mirna in srečna, ko mi krvavimo, jih ne more kot tuje smatrati... Res je, da je le v Španiji fanatizem poklical nevednost k orožju, ali isto tako je res, da, ako se pozorno posluša, da od daleč rastoče do nas prihaja hrumenje, ki globoko religi-

jno gibanje naznanja, kljubu toleranci s katero se 19. stoletje hvali.“

S temi besedami kratko pa izvrstno španjski minister zaznamuje, kako je stvar človeške, verske in politične svobode vsem narodom na svetu solidarna. Ali pa bode evropske vevlasti pregovoril, da priznajo španjsko republiko in jej tako moralno pomagajo zatreti kačo, ki jo hoče zadušiti, — to je pač vprašanje. Valjda ne tako brž, ker evropski dvori so republikam neprijazni, in na njih je odločen bolj dinastični in strankarski egoizem nego vzvišeni politični ideali, za katere se bori javno mnenje v vseh jezicah širnega sveta.

Palacky o Nemcih in Slovanih.

(Dalje.)

Vsled revolucije leta 1848, ki je v Franciji imela svoj početek, je, kakor v najmnostnejših evropskih deželah, tako tudi v Avstriji in na Češkem nov, dobrodejen duh prevladal: duh človekoljubne svobodomiselnosti, ki je, akoprav prvotno globoko v krščanstvu ukoreninjen, ne brez pomoči filozofije, imel prestati težak boj, da bi odstranil obilno odejo, s katero ga je sredovečna surovost, v zavezi z gospodoželjnostjo in pohlepnohotela zadušiti. Ker pa vendar v notranji Franciji niso prišla narodnostna vpra-

šanja k diskusiji, je od tam v javnem mišljenju sploh le politična in državljanska svoboda gojila, pospeševala in sprejela se, ne tako tudi narodna svoboda v onih državah, kjer različni rodovi soboj in med soboj žive. Predsodki in zla iz srednjega veka, ki so se v tej zadevi vzgojila, despotično predrzno obnašanje enih nasproti drugim, ki je bilo že dolgo sem v navadi, vsega tega iz Francoske prihajajoča človekoljubna omika nij mogla nikakor pregnati. Temveč je surova samosilnost, ker je bila zaradi izgub v političnem in državljanskem življenju razdražena, glede začenjajočega se narodnega gibanja stopila na toliko odločnejše sovražno stališče.

Pač se je pri nas politična in državljanska svoboda v prvi omotici veselja tudi na ravnopravnost narodnostij, t. j. narodno svobodo navajala; ne le voditelji ljudstva na cesti inteligencije, i Nemci i Čehi, so jo pozdravljali in glasno slavili, tudi tačasna vlada je pohvalila skleneno zavezo sloge, in jaz, ki sem pri onih dogodjajih sodeloval, mislil sem „bona fide“, da bode zaželeni mir dolgo trpel. Zares sem videl začeti se novo dobo sreče za avstrijske narode, ko se je tudi na najvišjem mestu na Dunaji obznanil dogma ravnopravnosti, in za takrat nijsem poznal nobene druge želje več, kakor da bi se na novo odprti svobodni cesti med vsemi

Listek.

Ljubica Tizianova.

(Historična novela.)

(Dalje. *)

Odvzemi si krinko!

Ordelfaffi Tradenigo bliža se takoj vodi ter ga odrine z rahlo silo.

— Vi zabite, vzvišenost, da na tem zemljišči, na teh tleh nemate zapovedovati.

— Zagotovite me vsaj, da vam je ta gospodič znan, in da je Benečan...

— Tega nam nij moč, gospod! odgovori Andrea Donato. Kdo je kedaj zvedel, kedo da so „brezimni“? Enkrat so baje enega teh gospodov našli zabodenega v kotu „pi-azzette“, a ta si je le za trenutke dostojnost prisvojil, in pal kot žrtva svoje zvedavosti... Kratko in malo, milostivi gospod, mi poznamo človeka, ki nam je bil pridružen kot eskorta baš toliko kot vi sami.

— Smem-li vprašati, kaj da nam boste razodeli, ali prav za prav plemenitemu Tradenigu, ki je imel toliko dobrosti, da je prevzel za mojo osobo dolžnosti ambasadorija.

Andrea Donato ogleduje Ordelfaffija vprašaje. Ta migne diskourno po brezimnim slugi desetih, a Donato maje z ramama.

— Moje povelje nij za nobenega skrivnost, pravi Donato. Meni je zapovedano biti vaše vzvišenosti služnemu in pokornemu; le-to mi pristuje; da vas storim pozornega, če iz nevednosti naših šeg in postav morebiti pridete v položaj zadeti koga odurnostjo.

— In če bi me bila volja slušati le svoje menenje, ne brigati se za vaše šege in navade z namero ne le zadeti odurnostjo, timveč vse razdrobiti kar bi mi hotelo delati zaprek na mojej poti, kaj potem? vsklikne Alfonzo Ferarski strastno. Vi bi mi nemara s svojim vedno se smehljajočim obrazom napravili brez okolišev za svojega ujetnika. Brezimni zdel se je v nemalem vznemirjenji.

— Obvaruj nas bog, mrmra Andrea Donato, da bi nas vi onesrečili le zaradi kakove muhe.

— Muhe? Nijste-li tako rekli, kavalir? povpraša vojvoda razjarjen. Vi ste zaljubljeni na smrt, zaljubljeni do tja, kjer celo vaša zavednost neha čez vaša dejanja... Nuj! nekak izdajalsk prijatelj omami vašo ljubico, jo odvede — praznaje morebiti v tem trenutji svatbo... Demonio! On loputne z noge ob tla.

— Povejte mi, kje je slikar! nadaljuje z gnjevom. Za boga, stal bi sedaj pred menoj, prebodel bi ga, naj bi prifrftal celo krilati lev san Marka od svojega slopa pri

zalivu, ter ga hotel pokriti s svojimi peroti. — Andrea Donato obrne se z globokim priklonom proti maskiranemu.

— Dovolite-li, signor, da blagi vojvoda izvé, kje da je Tizian Kadorski, vpraša Andrea.

Brezimni dá pripognivši se molčljivo svoje soglasje.

— Prosim gospôda, da si pripravite meče, pravi Donato, katerega bled obraz je bil v hipu naletel z lehkobno rudečico. Mi se sicer ne bomo ponašali kot napadniki, a visoka signorija bode menjenja, — menim, da se smem zanesti na to — da nam nij treba dati se prebosti brez upora, brez branitve. Plemenita gospôda, mislite na vaše krinke!

Donato se maskira ter pomaga tudi vodi, ko ta s prevezovanjem krinke nij mogel priti do konca.

— Mi Benečani znamo se bolje vesti našimljeni, kot s svojim obličjem, smeje se Ordelfaffi.

— Pravi se celo, pristriže mu Alfonzo besedo, da ste toliko navajeni uporabljati svoje lastne obraze kot maske, da vam nij mogoče drugo od drugega ločiti.

— Še eno! pravi Donato obrnivši se k brezimnemu. Vi še niste imeli dobrosti, podati mi znamenje, da daste vaše soglasje

*) Glej 127. št. „Sl. Nar.“

rodovi začel plemenito tekmovanje v teženji po omiki in blagostanji. Zato sem pisal tudi v svojem odgovoru v Frankfurt 11. aprila 1848 besede, o katerih se je mnogo govorilo: „ko bi Avstrije še ne bilo, morali bi v zanimanju humanitete hiteti, da bi jo ustvarili.“ Kajti kaj je moglo za zanimanje humanitete ugodnejše biti, nego ako se da celemu človečanstvu prirojene enake pravice nazaj? Tudi pozneje, ko so dunajski časniki onemu geslu oporekati začeli ter je smešili, nijsem se dal v nadeji na boljšo bodočnost dolgo motiti, ker največ državnih avtoritet temu geslu nij le pritrjevalo, nego so je tudi tu in tam skušali obistiniti. Bila je to, obstati moram, od moje strani velika politična napaka, največja katere sem si svest, da sem jo storil: računil sem s faktorji, ki se pozneje nijso pokazali kot taki; mislil sem, da bodo takrat, prej kot potlej, skoraj izključno nemški mogotci v Avstriji, med njimi tudi priznani poštenjaki, dogmi narodne ravnopravnosti ne le iz nujne potrebe, nego i iz odkritosrčnega prepričanja, iz lastne svobodne volje, pritrjevali ter to dogmo skušali v veljavo spraviti.

Zaupati v človekoljubnost in pravico-ljubnost Nemcev: kdo za to pobere prvi kamen proti meni? Toda ali se imam zaradi tega morebiti sramovati še danes?

Stoprv z letom 1849, kjer je duh reakcije od zgoraj doli javno stopil na dan, in osobito v Bachovi vladni perijodi, podučilo se me je, meni v globoko žalost, na kako slabi podlagi so bile zidane moje nadeje, da bode namreč „enaka pravica za vse“ v Avstriji imela stalno veljavo. Ko je na Dunaji bahanje z liberalnimi frazami postalo končno slab opravek, — zamenjale so v tamošnjem javnem mišljenju tudi stranke svoje uloge. Slovani, kateri so bili poprej kot reakcionarci razkričani in zasramovani, prekršeni so bili, ne da bi vedeli ali slutili prav kmalu v nevarne revolucionare, kateri

nijso baje na nič manjšega mislili, nego kako bi vse v državi obstoječe razmere prebrnili. Naj se me ne dolži pretiranja: naj se berejo le časniki onega časa, posebno dunajski, in izpoznalo se bode, da le notorična fakta navajam. Žalibog sem v svojem privatnem življenji grenko izkusil, kaj imam zahvaliti onemu mojemu tadanjemu imenu, da sem „nevaren revolucionar“: a prizanesti čem tukaj bralcu s podrobnostmi takega pripovedovanja.

Naslednji čas me je prav kmalu podučil, da moramo posebno mi Čehi v dunajskem mišljenju kot njegovo ravno nasprotje veljati. Ako so namreč Dunajčani liberalni, smo mi ipso facto reakcionarni in servilni: oni pak so mej soboj reakcionarni in servilni, to mi sicer nijsmo liberalni, pač pak ultrarevolucionarni. Po nesreči se pa Nemci v Avstriji sploh, nemški Pemci pa posebe, le „mit hochobrigkeitlicher Bewilligung“ liberalno nosijo. Kajti ker se čutijo kot manjšina v deželi, in nas Slovane za ravno tako gospodoželjne imajo, kakor so sami, ne smejo napraviti si milosti nemške vlade, naj uže ta sedi na Dunaji, v Frankfurtu ali pa v Berlinu. Oni pač ne morejo drugače misliti, kakor da more razmera med Nemci in Slovani le taka biti, kakor med kládívom in nákovalom, da torej oni absolutno morajo čez Slovane vladati, ako ne hote postati njihovi sluge; sramežljivi evfemizem njihovega baje nameravanega „vodstva“ ne more nikogar motiti. Na ta način se pa nam uživanje svobodnostnega stanja ne le samo kratki, nego popolnem jemlje in nemogoče dela. Kajti pravi se, ako Slovani nemajo postati gospodje v Avstriji, morajo na večne čase heloti ostati: zato bi bila „enaka pravica za vse“ tam nesmisel.

Vsled nezgod leta 1859, ki so hotele, kakor se je videlo, uže Avstrijo dotirati do razpada, se je leta 1860 takozvani „pomnoženi rajhsrat“ sklical, da bi ono nevarnost

odvrnil. Zbor se je, kakor po navádi, razdelil v večino in v manjšino glasujočih udov. Večina je, da bi se država ohranila, priporočila skoraj taista načela in gesla, katere sem uže jaz v letih 1848 in 1849 javno predlagal: monarhijo, ki bi bila v temelji federativna, v kateri bi se obziralo i na avtonomijo i na centralizacijo, torej bi se imele centralna državna sila in avtonomne oblasti posameznih kraljestev in dežel natanko določiti, tedaj tudi svoboda in red v ravnotežje spraviti. Manjšina, (večidel nemški bureaukrati, med njimi posebno dr. Hein iz Šlezije), je zavrgla ne le vsako avtonomijo, nego tudi vsako svobodno ustavo sploh, — ker bi taka imela tudi slovanskim narodom k dobremu priti — ter se je tembolj oklepala potrebe centralizacije. Kaj pa pomeni avtonomija in centralizacija v državi sploh? Avtonomija pomeni samodoločanje državljanov, odločenje po lastnem izpoznanji, v sebi in iz sebe, — tedaj svobodo. Centralizacija pa prinaša odločenje po volji koga drugega, namreč nekega centra, kateremu se treba brez ugovora podvreči, — tedaj nesvobodo, podložnost. Kakor znano je nova „stalna in nepreklicljiva državna osnovna postava“ avstrijska, diplom, ki se je 20. oktobra 1860 slovesno razglasil, izšel iz predlogov pomnoženega državnega zbora: njegova „temeljna misel“ odgovarja željam njegove večine, obznanja vračanje absolutizma v Avstrijo za bodočnost kot nedopustljivo, ter centralni oblasti odkazuje moč, ki je za obstanek države potrebna, ravno tako odkazuje, kakor deželam in narodom svobodo, ki jim je za samodoločbo v domačinskih razmerah potrebna. Žalibog se je posrečilo pa tudi nekaterim bureaukratom zadnjo turo osodepolno alineo „nachdem jedoch“ noter poriniti, v protislovji s temeljno mislijo diploma, — in to je kal najmnóžjih zel, na katerih je od takrat monarhija neozdravljivo bolna in na katerih pojema.

(Dalje prih.)

k predstoječemu najbrže čudovitemu podvzetju.

— Tù, signor, zašepeta maskirani.

V hipu izvleče umetno s zlatimi nitimi vezano belo žensko rokavico izpod plašča, ter je odda kavalirju, ki jo začudeno opazuje.

— Kaj čem s to rokavico? kliče Andrea. Jaz moram prejeti denar! To menda dobro veste...

— Denar najdete v rokavici! slišal se je v tihem glasu odgovor.

Donato stresa rokavico in jako mal zlat denar kinčan z rogom, z doževo čapko s krilatim levom, pade ven — znamenje zanesljivosti in spoznanja visoke tajne policije sveta desetih.

Vojvoda Ferarski rokavico opazivši stoji nepremično, in dozdeva se, kakor da bi ne mogel nikamor drugam obrniti svojih očíj od te stvarice.

— Prosim vas, pokažite mi jo vendar! izpregovori slednjič s tresočim glasom.

Donato pokaže rokavico, a je ne odda vojvodi.

— Je-li vaša svetna gospoda čarovnica? vpraša Alfonzo ginen. Blagi gospod brezimni, kako pridete do te rokavice? Ah da, bil bi moral vedeti, da za-me nemate odgovora.

— Je-li to rokavica odvedene dame? vpraša maskirani, ki je še zmirom jako tiho govoril.

— Rokovica nij Laure Cenci-na, timveč druge dame, ki mi je itak jako draga...

— Smem-li uganiti, gospod vojvoda? vpraša Ordelaffi. Samo če je signora Laura Eustochio nosila to rokavico, da se tolmačiti učinek te bliščeče se reči na vas.

— Dobro bi bilo, če bi v Benetkah, kjer je toliko prepovedanega, tudi ugibanje bilo prepovedano, pravi Alfonzo nejevoljen. Vam, gospod poslanik, bila bi se prihranila neka nenežnost. Jaz ne negujem: da je rokavica Laure Eustochio-jeve, a kaj vas briga to, če ne veste, kako da je prišla v levove kremplje vašegá sveta. Tudi vam zatrjujem, da smé ženskino rokavico le oni v lasti imeti, kateremu je dama podarila tudi svoje srce.

— Morebiti ima svet desetih srce vaše dame... smeje se Ordelaffi.

— Vi se šalite o nepriliki... mrmra vojvoda. Andrea Donata, jaz zahtevam, da mi daste rokavico ali da se po običaji vitežkem tu na mestu za njo bijete — na življenje in smrt...

On položi, divji gujev v očesu, roko na držalo svojega meča.

Maskirani se bliža Donatu ter mu zašepeta nekaj na uho.

— Tù, pravi Andrea, podavši vojvodi rokavico, sprejmite vaš biser in dovolite mi opazko, da sem menjenja, da je Laura Cenci istinito v naj boljšem pravu, če se je raji

dala odvesti po našem Tizianu, kakor da bi morala ljubiti vojvodo, ki je vsak hip pripravljen, ubiti se dá za rokavico njene zale tekmice.

— Naprej, Ordelaffi Tradenigo, veli vojvoda.

Plemenitaš dvigne s klobukom in zaobrne se s priklonom; na to nastopi takoj eno skrivnih stez skoz grmovje „boschetta.“ Postalo je med tem tamno, da so razsvitljena okna vil, ki so okroževale drugo stran „boschetta,“ dozdevala se kot nepretrgan lučni pas.

Ordelaffi stopa sè sigurnostjo proti vili, katere spodnje nadstropje je bilo tamno, med tem ko so zgornja okna žarno v noč svetila.

— Prebivalci tega poslopja vidno ničesar dobrega ne pričakujejo, mrmra Alfonzo bližaje se oprezno sè svojimi spremljevalci znamenovanej vili. Slišal sem ravnokar rožljanje mečev in opazil tam več črnih podob... Dozdeva se, kakor da bi bili vilo okrožili z oboroženimi...

— To jedva verujem, šepeta Andrea Donato. Vi ste zadeli na eno onih mnogih tovaršij, ki svojim pri „boschetti“ stanujočim damam ali prijateljem sè serenadami zabave priredujejo.

— Je-li to vila Tizian-ova, vpraša vojvoda po kratkem oddihu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. junija.

Minister za pravosodje je vsem višjim državnim pravdnikom v Cislejtaniji poziv poslal, naj z vso odločnostjo na to delajo, da se bodo postavile proti onim, ki se zoper javno varnost po kmetih pregrešujejo, ostro spolnjevale. Posebno proti postopačem in potepuhom naj se ostro postopa, kateri naj se oddajo v prisilne delavnice in naj se pazi na nje.

Na **Dunaji** se je bila razširila vest, da avstrijska vlada na turški meji vojsko zbira. — Vladni listi dementirajo to novico, katera bi pomenila začetek vzhodnje vojne, ako bi količkaj resnična bila.

Mestno svetovalstvo v **Pragi** je sklenilo pet milijonov za mestne gradbe na posodbo vzeti.

Eden manjših **čeških** listov „Rip“ pripoveduje, da je Rieger rekel v češkem klubu, da za Čehe je s pasivno opozicijo edino upanje: revizija ogerske nagodbe, ker bode Cislejtanija morala pri Čehih pomoči iskati proti nezmernim magjarskim terjatvam. Ako se to upanje ne izpolni, potem Rieger odstopi od političnega delovanja.

V **Zagrebu** se delajo, kakor „Obzor“ poroča, velike priprave za slovesno odprtje vseučilišča.

Vnanje države.

Fuzija centrov **francoske** narodne zbornice se šteje še vedno k mogočim stvarim.

Sè severnega **španskega** borišča se javlja, da je Iriarte pregnal iz Sangnese en bataljon Karlistov in sto mož od kavalarije, in da je njih več vjel. V provinciji Taroni so bili Karlisti pod Alfonzom večkrat tepeni.

Iz **Italije** se piše merodajnemu nemškemu časniku, da je papež vdovo knezinja Thurn-Taxis prosil, naj ves upliv porabi v to, da nagne profesorja Döllingerja, da pripozna dogma famozne „nezmotnosti“. Knezinja je obljubila, da bode vse storila, kar je v njeni moči, in je res v Rimu vsakega Döllingerjevega prijatelja posebe nad-

legovala, naj pomagajo, da se Döllinger v tikanu podvrže. A vse poskušnje so dozdej bile zastoj.

Prusko-poljski narodni listi odločno pišejo proti poljskim poslancem, kateri so se zvezali z nemškimi katoliki ali ultramontanci na drž. zboru, kateri so prej bili narodni protivniki Poljcev in zopet bodo kadar, jih ne bodo potrebovali. Tout comme chez nous!

Nemški državni kancelar se bode zdaj spraval na socialdemokrate. Te dni je kriminalna policija prebrskala stanovanja dvajsetih voditeljev socialdemokratske stranke v Berlinu, in je dobila marsikaj „interesantnega“, posebno dosta knjig in papirjev, ki jih je takoj izročila državnemu pravdnistvu.

Dopisi.

Iz Preserjev v ljubljanski okolici 11. jun. [Izv. dop.] Ker je g. učitelj v Preserjih dobil 17. maja naznanilo, da ima iti 18. maja k okrajnemu šolskemu svetu, poprosil je tamošnjega stud. phil. g. V. naj podučuje oni dan v tamošnji šoli, da ne bi otroci zastoj prišli v šolo. To je g. V. iz dobrovoljnosti tudi storil. Sedaj naj sluša svet, kakove laži je naš župan raztrosil zato med svet. Omenjeni gospod studiosus phil. je učil v šoli računstvo. Koliko se more pri tem predmetu o veri govoriti, ve vsak človek, samo naš župan je drugih mislij. Dalje je bral z otroki sestavek iz berila: „Lev“. Pojasnoval jim ga je ter govoril o mačjem plemenu. Kaj ima vera opraviti z mačkami, to tudi sam naš župan vé povedati. Prosil je pozneje župana, naj prekliče ono govorjenje ali spriča o g. V. raztrošene laži. Odpisal pa mu je na ravno tisti list sledeče: „Odgovorim na to pismo de več kod 10 pritožniku t. j. očetu je bilo tukaj, da če bode tisti z dolgo brado hodu u šolo otroke učiti da otrok nabodo pošilali u šolo, jas odgovorim usacmu, da jas sim Gospodu učitelju reku, da če on zastran zadržka na more u

šolo, naj pa otroci al šolarji doma ostanejo. — To je pa bilo povedano (komu? kdo? Pis.) da se je učilo kar sem en malu slišu, da je Bog več paru ljudi ustvaru, jen da če je Kristus res od smerti ustav, je bilo uprašajne, kdo ga je vidu to je že neumno uprašajne, sej to se more skuzi vero vedit pa ne vidit. Pa kaj taga se na spodobi otrokam pripoldvat. Petelin, purgermojster v Preserjih.“ Kdor kar tje v en dan taci bedarij dolži, more le lažnik biti. Kakor je videti iz odgovora županovega, on ne verjame, da je bog več parov ljudij ustvaril, in to ima prav, kajti nekatere surovine menda res niso božja stvarjenja! O Kristusovem vstajenji, katera reč je uže davno dognana, bi se menda tudi samo naš župan še rad pričkal.

Domače stvari.

— (Politično slovensko „Narodno društvo“.) Gosp. dr. Vošnjak in drugi so včeraj izročili deželni vladi pravila novega slovenskega „narodnega društva“ v potrjenje. Namen tega političnega društva je „v duhu svobode in napredka razširjati med slovenskim ljudstvom politično izobraženje, braniti narodne in državljanske pravice slovenskega naroda in pospeševati ustavni razvoj avstrijske države“. — Upamo, da pride potrjenje pravil kmalu in potem se bomo v tem društvu organizirali bolj nego smo dozdej organizirani bili. Ker je „Slovenija“ spremenila se v katoliško družbo, nemamo torej zdaj Slovenci nobenega narodnega političnega društva. Mi delajmo, klerikaleci naj pa zmirjajo in zabavljajo kolikor hočejo.

— (Ljubljanski škof) je ukazal z okrožnico vsem kranjskim duhovnom, da se naj papeževa 28letnica 21. junija obhaja s slovesno mašo, z izpostavljenjem monstrance in zahvalno pesnijo.

— O, altezza, le jako bogatim rodom je mogoče todi naseliti se uže zaradi neizmerno visoke cene svetih tlâ, in Tiziano Vecellio zapravi vse, kar zasluži, meni Donato. Ta vila je last bogatega Pietra Aretina, prijatelja Tizianovega, in siguren sem, da njega najdemo tu in nikjer drugje z njegovo damo vred, ko bi se vendar le bil podal v Benetke. Ali imate kakovo nasprotno opazko, molčeči signor?

Maskirani se naslone pri drevesu, drga z dlanjo ob čelo ter vzdihuje jako težko.

— Ste-li bolni, gospod?

— Jaz se uže okrevam . . . odvrne sluga senata sè slabim tihim glasom.

— Blagovolite nam povedati sredstvo, kako priti v to vilo, da bi nas ne sprejeli s pistolami? pravi Ordelaifi, majaje maskiranega za ramo.

— Ne drznite se me poprijemati; izdihne brezimni. Vama, signor Tradeniga in signor Donato, zapovedujem, da potrkata na vrata ter v imenu republikanske signorije bivateljem vile velita: da odpró takoj, če jim je še življenje le nekoliko drago.

— Cospetto! Da bi bil norec, prijatelj! odvrne Ordelaifi. Meniš-li, da si Donati in jaz nocojšnjo noč še hočeva zaslužiti prognanstvo? Taka nezaslišana povelja, kakor so ta, katere si baš izustil, so prevzvišena za ljudi najine gline in midva je prepuščava

uljudno neposrednim slugam signorije, na pr. tebi.

— Kje je vendar vratar temu poslopju, upraša vojvoda nejevoljen.

— Pri vhodu v vilo sigurno, a ta je na vrtni strani in vi menda uže uvidate, da, ker nismo prišli v gondoli, moramo preskočiti zid, če čemo priti na vrt.

— To se mora koj zgoditi, jaki kavalirji! pravi vojvoda; on se vzdigne kvišku, poprime se železnih koncev, s kojimi je bil zid zgoraj nabit. V tem trenutku kleči uže gori na njem.

Oba kavalirja sledita vojvodi z jedva manjšo ročnostjo. Brezimni poskuša zastoj, z rokama poprijeti se železnih osti.

— Če vas je volja nam slediti, recite vašim nogam, da blagovolijo vsaj dvakrat toliko spretnosti kot do sedaj kazati, opazi Donato porogljivo.

— Vi ne pojdete brez mene! stoče poverjenik sveta.

— Beseda nij o „iti“ ampak o „skočiti“, mi caro!

— Zapovedam vam, da me vzemete seboj, pravi brezimni s tresočim glasom. Jaz sem bolan, moči me zapuščajo. . . Brez vaše pomoči ne pridem čez zid. . . Kazen naj pride čez vas, če se skažete uporne.

— Tega varuj bog, signor! pravi Donato. Če imate le toliko dobrosti, da se na tanjko razodenete, sem sigurno jaz, o tem

smete biti uverjeni, vedno naj ponižniši sluga oblasti, katere imate vi čast zastopati. Tu je konec mojega pasu; poprimite se ga dobro, in ne bojte se, da bi se utrgal, vsaj jo iz dobre arabske svile.

S Tradenigovo pomočjo bil je sluga sveta prišel na ploščo zidovja in preplezal z mnogimi težkočami železne osti in skočil potem v vrt.

— To je popolno novi prikaz, mrmra Ordelaifi. Kolikor jaz vem, dober glumač ne more biti spretnjši, nego poverjeniki sveta. . .

Nas pak eskortira kavalir, katerega moramo nalik nježnej dami, in privzdvigovati, nositi in voditi.

Ko so usiljenci plazili se mej taksovim in oleandrovim grmičjem, približevaje se skrivaj v vrodu vile, zadoni naenkrat zamolkla glasba iz gornjega nadstropja in vmes peva krasen žensk glas pesen.

— Tako je! vsklikne brezimni obstavši.

— Da, ona je — Laura Cenci, ponavlja vojvoda. Poznal bi njen glas izmed tisoč. A kje ste vendar slišali damo peti?

— Ola! zakriči naenkrat surov glas, in zamorec v bogatej orijentalскеj noši opravljajoč službo vratarja, se takoj tujcem postavi nasproti. — Kdo ste?

— Ne vprašaj, rob . . . Mi pridemo v imenu signorije republikanske, odvrne Donato ukazuje. (Dalje prih.)

— (Kozé) so se v Ljubljani začele zopet po malem prikazovati. Bati se je, da ta epidemija z razstočo vročino zopet huda ne postane.

— (Toča) je močno pobila 10. t. m. v ljubljanski okolici: v zgornji in spodnji Hrušici, Štepanji vasi, v Mostah, v Bizaviku.

— (Požar.) V ponedeljek 8. t. m. je strela udarila v stolp cerkve v Čirčiču pri Kranji. Stolp je ves zgorel, da ogenj nij dalje segel, zahvaliti se je stavitelju škofove hiše v Kranji, ki je bil s svojimi delavci na pomoč prihitel.

— (Liberalizem) ali „brezverska doba“ je kriva, pravi Jaranova „Danica“, da je po nekih krajih toča šla. S tem hočejo pobožnjaci ultramontanci politično hujskati, namestu da bi podučevali ljudstvo o elementarnih neodpogljivih naravnih prikaznih. — To se pravi vedoma širiti neumnost in fanatizem proti svobodni selnim elementom. Ali tako ravnanje se bo obrnilo proti verskim ščuvajem samim. Saj je znano, kolikokrat se potem nevedno ljudstvo z enakim fanatizmom proti duhovnu obrne, ker nij znal „toče ustaviti“, ali z brevirjem odmoliti iz fare ven — in enacih pogubnih religioznih vraž je mnogo. Hic Rhodus!

— (Klerikalna logika.) G. Ulaga v svojem „Gospodarju“ vernim svojim dokazuje, da so „verske“ postavbe zaradi tega slabe, ker jih je duhovnik Prato moral „preklicati“ in ker rusinski rimski sluga škof Sembrotovič rusinske duhovne poslane nadleguje. In vendar je Prato sam javno povedal, da je proti svojemu prepričanju preklical, ker duhoven sploh nema svobode in tudi ne more svojega prepričanja imeti. Kar se tiče Rusinov, še niso h križu lezli. Pa če prav škofova palica in oves dobrih služeb res kaj izdasta tudi pri Rusinih — konfesionalne postavbe bodo še zmirom koristne za gospodarstva-željne in za pametne duhovnike.

— („Novice“) se nam uže ne zde več vredne, da bi jih brali. Tako nas stoprv zdaj prijatelj opozoruje, da zadnjič prinašajo članek, v katerem dolže moč naše narodne stranke, da so servilni. Kdo se ne smeje to bravši v organu zdanjega vodje klerikalov dr. Bleiweisa! Kajti kdo se je vsacemu c. kr. deželnemu načelniku več prilizoval, vsacemu višjemu uradniku globokejši odkrival, gnjusnejše lojalitetnost dudlal, vsake proste besede v javnosti bolj plašil, (še o tem vedo celo Hrvatje govoriti), ko je košček tiskovne pravde imel, je za božjo voljo prosil druge, naj se zanj postavijo, pri vsakem novem podvzetju tako dolgo dvomil in zalaj strahoma skrival se, da so drugi mizo pogrnili in dokazali, da se je varno vvesti — kdo drugi kot Bleiweis! Pa boste govorili! V hiši obešenjaka naj se o vrvi ne govori, smo vam uže večkrat rekli. Vendar enkrat mirujte!

Razne vesti.

* (En revež.) Poznanjski nadškof je zaprt ker je bil državi nepokoren. Ko je gospodstva njegovo stanovanje preiskovala, našla je tam 123.000 tolarjev gotovine.

* (Požar) je bil oni teden v Moskvi na Ruskem, blizu tamošnjega kolodvora, ki je požrl 110 hiš in več ljudi.

* (Velika starost.) V Parapanemi v Braziliji živi 116 let stara ženska, popolnem močna in zdrava. Ona pravi, da so bile

ženske, ki so se z njo skupaj igrale, veliko močnejše, kakor sedanji ženski zarod.

* (Prepoved kadenja.) V Obwaldnu na Švicarskem je deželni svet uže leta 1848, ker je tobak za zdravje škodljiv, izdal prepoved proti kadenju in nosljanju. Ker pa se je na ono prepoved uže pozabilo in danes sploh vsak uže kadi, da se le mleka odvadi, je 10. t. m. sklenil vladni svet, da se ima prepoved od 1848 še enkrat razglasiti in da imajo starši, njihovi namestniki in policaji gledati, da se bode ravnalo po njej, sicer zapadejo sami kazni. Ta prepoved zabranjuje popolnem kadenje in nosljanje onir osobam, ki še niso 18 let stare. Tisti, ki temu nasproti ravna, plačajo prvič 10 bacev (1 gl. 43 kr.) — drugič pa 20 bacev (2 gl. 86 kr.) V tretjič jih ima pa dotični občinski svet vladi naznaniti, ki jih bo ostro kaznovala. Taki, ki plačati ne bodo mogli, dobodo telesne kazni, namreč s palicami. — Ali bi ne bilo tudi pri nas dobro kaj takega vpeljati? Vsaj je tudi pri nas cigara včas skoraj daljša, kakor oni, ki jo drži v svojih mlečnih ustih.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadiho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi,

26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalesscière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasen in svoj spomin očvrstel. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli,

Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu,

okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22.

maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prospeh, katerega je Vaša Revalesscière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grossmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenzi Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja ducajeka hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 9. do 11. junija.

Mar. Kozamernik, vdova kajzarja. 60 let, v civilnem špitalu zaradi prsnega raka. M. Zirnik, otrok ključarja, 15 mes., na kapujskem predmestju, št. 70 za drisko. Simon Veber, ključarsk pomočnik, star 23 let in Ur. Glasič, žena kovača, stara 29 let, oba v civilnem špitalu na sušici. Jakob Rožman, berač, star 55 let, v civilnem špitalu, za oslabiljenjem. Anton Matevžič, hišni posestnik, star 74 let, v krakovskem predmestju. And. Bernard, institutni revež, star 73 let, v Gradišči št. 60 za jetiko. Leop. Plehan, hči lektarja in hišnega posestnika 7 mes., na št. peterskem predmestju št. 54. za kozami.

Tuji.

12. junija:

Evropa: Petzer Alois sé soprogo, speditér iz Reke.

Pri Slonu: Walathausel z Dunaja. — Berkič iz Siska. — Kobler, c. kr. penz. uradnik iz Reke. — Jelovšek, posestnik z Vrhnike. — Burgstaler s sinom iz Trsta.

Pri Maliči: Fronkl, Schuh, Schulz, Weiss, Schröder z Dunaja. — Panser, trgovce. Blechner iz Ribnice. — Hoffman iz Trsta.

Pri Zamoreti: Riharič, apotekar iz Ljubljane.

Dunajska borza 12. junija.

Akcije narodne banke	989	—	—
Kreditne akcije	219	75	—
London	111	75	—
Napol.	8	94 1/2	—
C. k. cekini	—	—	—
Srebro	105	80	—

Specijelni učinek anatherinove ustne vode

od dr. J. G. Poppa na Dunaji, razložen od dr. Julija Janel, praktičnega zdravnika itd.

Zapisana na c. k. kliniki na Dunaji od gg. dr. profesorja Oppolzer, rekt. magnif. k. saškega dvornega svetovalca, dr. v. Kletzinski, dr. Brants, dr. Heller itd.

Ona je za zobno snajenje sploh. Raztopi po svojih kemičnih lastnostih slizo med in na zobeh.

Posebno priporočati je po kosilu, ker med zobovi zaostali mesni deli, ko začnejo gnjiti, zobe v nevarnost spravijo in hud duh iz ust dajejo.

Zelo v onih slučajih, kjer je vinski kamen uže začel delati se, se uspešno rabi, ker nasprotuje utrjenju. Kajti, če je le tudi najmanjši del kakega zoba se odlomil, loti se golega zoba takoj gnjiloba, zob se razruši in škoduje tudi zdrave zobe.

Da zobom lepo naravno barvo zopet, ker kemično raztopi in odmiče vsako prevleko.

Jako koristna je v tem, da ohrani čiste umetne zobe. Vzdržuje je v prvotni barvi, blešku, varuje je vinskega kamna in pred hudim duhom.

Utolazi ne le bolečine, ki je naredé oti in vneti zobi, nego zavaruje, da se to dalje ne širi.

Ravno tako se izkaže anatherinova ustna voda tudi proti gnjilobi zobnega mesa in kot gotovo in zanesljivo utolazično sredstvo bolečin v otihih zobeh, in pri revmatičnih zobnih boleznih.

Anatherinova ustna voda lahko utolazi bol v najkrajšem času, ne da bi se bilo bati škodljivih nasledkov.

Nad vse cenljiva je anatherinova ustna voda v vzdržanju dobrega duha pri dihanju, potem v odstranjenju hudega diha in zadostuje vsak dan večkratno izmivanje ust s to vodo.

Ne more se zadosti priporočati pri gobastem zobnem mesu. Ako se anatherinova ustna voda komaj štiri tedne po napisu rabi, izgine bledost bolnega zobnega mesa in na njeno mesto pride prijetnejša rožna barva.

Ravno tako izvrstno se izkaže anatherinova ustna voda pri rahlih zobeh, na katerem zlu toliko scrophuloznih trpi, ko tudi, ako v višje starosti zobno meso gine.

Gotovo sredstvo je anatherinova ustna voda tudi pri lahko krvavečem zobnem mesu. Urok tega je slabost zobnih cevij. V tem slučaju je trda krtačica zelo potrebna, ker zobno meso scarificira, po čemer nova delavnost nastopi.

Se dobiva: (16—3)

v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-ju — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömes-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.